

DOI: <https://doi.org/10.15407/np.59.079>

УДК 811.161.2:81'42

Галина Коцюбовська,

кандидат філологічних наук, доцент, ORCID 0000-0003-3298-8060,
Національна металургійна академія України

просп. Гагаріна, 4, м. Дніпро, 49600, Україна

e-mail: bga0201@ukr.net

СТРУКТУРНО-КОМУНІКАТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРИЄДНУВАЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ ЯК МОВНОЇ УНІВЕРСАЛІЇ

У статті здійснюється спроба виділення однакових для української та російської лінгвістики підходів до вивчення явища приєднання. Розглядається тлумачення приєднання як одного з видів синтаксичного зв'язку та розмежування його з парцеляцією. Аналізуються найбільш виразні та спільні для східнослов'янських мов особливості конструкцій з цим типом зв'язку. Серед ознак приєднання виділяються приєднані елементи у формі завершувальних компонентів діалогічної єдності, повтори лексичних і синтаксичних компонентів висловлення, дистантне розташування. Досліджується специфіка одного зі структурних типів побудов із приєднувальним зв'язком, що має власне приєднувальні формальні показники. Проводиться аналіз якісного складу засобів граматичного вираження цього зв'язку.

Ключові слова: приєднання, синтаксичний зв'язок, граматичні засоби зв'язку, сполучники приєднання, семантика приєднаних одиниць.

Аналіз формально-граматичної і семантичної природи синтаксичних одиниць, смислової та структурної організації тексту як єдиного цілого вищого порядку є одним з актуальних питань сучасної лінгвістичної науки. «Для синтаксичної системи сучасної російської мови основоположним, фундаментальним є поняття синтаксичного зв'язку, що розроблялося у вітчизняному мовознавстві починаючи з «Російської граматики» М. В. Ломоносова» [13, с. 57], однак, за спостереженням науковців, досі в українській та російській лінгвістичних

науках відсутній повний, логічно і граматично вичерпний опис синтаксичних зв'язків. Зокрема, постає потреба виявлення синтактико-семантичних зв'язків та засобів їх вираження на внутрішньо- та міжабзацному рівні.

Українські та російські дослідники, які розглядають приєднування, тлумачать його по-різному. Так, російський учений Н. С. Валгіна стверджує, що «приєднування – як особливий різновид синтаксичного зв'язку – відрізняється і від сурядності, і від підрядності... немовби накладається на сурядність чи підрядність, виступаючи вторинним зв'язком» [3, с. 258], а А. М. Ломов говорить про те, що «цей зв'язок не накладається на сурядність і підрядність, а фіксує виникаючий розрив лінійних зв'язків – як сурядного, так і підрядного» [9, с. 270–271]. В українському мовознавстві поширене тлумачення приєднування як різновиду синтаксичного зв'язку, що передає співвідношення двох синтаксичних одиниць на основі семантико-граматичної незалежності однієї з них та смислового і граматичного тяжіння до неї іншої [15, с. 523].

Усталеною також є думка українських та російських дослідників про розмежування приєднування та парцеляції: конструкції зі значенням приєднування найчастіше оформлюються завдяки парцеляції, що поєднує розгортання і компактність, конкретизацію і осяжність [11, с. 160; 13, с. 59]. На думку Н. В. Гуйванюк, парцеляція полягає у виділенні певного відрізка цілісного висловлення в окрему відносно самостійну його частину, яка, однак, не пориває структурного й семантичного зв'язку з базовою частиною висловлення [5, с. 263]. При парцеляції кінцевих компонентів, що передають доповнення до основного повідомлення після його висловлення, використовується особливий вид семантико-синтаксичного зв'язку – приєднувальний [5, с. 263]. Він передає відношення додавання, має специфічні матеріальні показники, однобічну спрямованість і оформлює специфічні моделі, які традиційно називають приєднувальними конструкціями.

Під приєднуваними вчені розуміють елементи, що містять повідомлення, яке доповнює, розвиває висловлену раніше думку, висвітлює її з нового боку й має на меті поширити її якимись подро-

бицями, поясненнями [8, с. 58]. Лінгвісти вказують на однобічну залежність у приєднувальних конструкціях [2, с. 67]: до автосемантичної, самостійної частини, структура й семантичне наповнення якої не вимагає додавань, пояснень з боку наступного тексту, приєднується синсемантичний, залежний компонент [10, с. 13; 16, с. 120]. При приєднуванні неможлива перестановка приєднуваних одиниць, тому що в результаті «порушується асоціативний хід думок і руйнується структурна організація всього висловлення» [2, с. 67].

Питання про приєднувальний зв'язок та конструкції з ним розглядалося багатьма лінгвістами в різних аспектах [1; 6; 7; 12], однак, фундаментального дослідження цієї єдиної структурно і комунікативно одиниці як мовної універсалії на сьогодні не існує. Більшість дослідників, які вивчають проблему синтактико-стилістичного приєднування, часто користуються окремими теоретичними положеннями, що відповідають особливостям конкретної мови, однак слід звертатися до висновків, отриманих в результаті дослідження проблеми на матеріалі різних мов. Плідним і перспективним виявляється дослідження приєднувальних конструкцій у порівняльно-мовному плані, оскільки в цих конструкціях у міжмовному аспекті спостерігається низка спільних ознак, перш за все структурних.

Метою статті є розгляд спільних для двох мов семантичних та структурних особливостей побудов із приєднувальним зв'язком, який має формальні показники, а саме специфіки функціонування в українській та російських мовах конструкції приєднання, розчленованих у мові, а в мовленні представлених як певна єдність.

Найбільш розробленими, проте однозначно неприйнятими в українській та російській мовознавчій науках є класифікації приєднуваних елементів за способом вираження приєднувального зв'язку, за характером співвідношення базової та приєднуваної частини висловлення, за формою вираження приєднуваної частини, за характером смислових відношень, за стилістичною функцією в тексті тощо. Б. Н. Турсунов у своїй монографії на прикладах з російської, німецької, французької мов, крім названих критеріїв приєднання, також виділяє:

1) приєднувані елементи у формі завершувальних компонентів діалогічної єдності свідчать про виникнення приєднувального зв'яз-

ку між змішаними репліками, що перекриваються в структурно-смісловому відношенні, але належать різним особам: – *У нас з мосьє Заболотним виявились спільні друзі з полку «Нормандія-Німан»... – І до того ж, друзі дуже близькі, – ствердив Заболотний (О. Гончар); – У нього слово завжди напихваті було. – І про колишнє, і про теперішнє (В. Дрозд).* Виникає смислове відношення додавання, доповнення, уточнення попередньої репліки;

2) повтори лексичних і синтаксичних компонентів висловлення, які є одним з універсальних, мобільних засобів, що виконують структурні, семантичні та стилістичні функції. Наявність спільних елементів підкреслює залежність приєднуваного елемента від основного та є показником додаткового семантико-синтаксичного зв'язку між ними: *Працювати ці руки справді уміли. Але й ляпаси теж уміли давати (В. Дрозд); Сказала, бо ж він стояв стовпом, що чемні кавалери цілують дамам руки – при зустрічі й прощанні. І він таки поцілував (В. Лис).* Повтори є засобом своєрідного семантичного фокусування на найбільш важливих, значущих компонентах, вони виникають через необхідність додаткового зауваження, що стосується повторюваних компонентів основного висловлювання;

3) приєднані елементи з дистантним розташуванням, що виконують, крім усього, ще й композиційну функцію: *Він уперше подумав про владу жінки. Цієї ось над ним. Що геть його висмоктала й повела невідомо куди. І жінки взагалі (В. Лис); Йди до мене, Уляно! Чуєш? Бо зара пролеться кров (В. Лис).* Відриваючись від основної частини, приєднані елементи з дистантним розташуванням повертають отримувача повідомлення до вже завершеного опису, теми тощо [14, с. 21–24].

Приєднання з'являється, як вже наголошувалося, в процесі мовлення і пов'язане з прагненням доповнити вже зроблене повідомлення. У самому визначенні приєднання як додаткового повідомлення, що знаходиться в іншій логічній площині, уже міститься висновок про те, що приєднання – це семантико-синтаксичні відношення між більшою або меншою мірою самостійними реченнями: *Таким образом, текст состоит, если он обладает двумя признаками – структурной связанностью и содержательной цельностью. Причем оба признака неразрывны и накладываются друг на друга (Н. Валгіна);*

Може, й так, а може, й ні. Він не знав. Та й ніхто не міг знати (М. Магіос). Найбільш виразною спільною ознакою приєднання в споріднених мовах є наявність засобів граматичного вираження приєднувального зв'язку, зокрема власне приєднувальних сполучників, проте на сьогодні немає єдиних критеріїв виділення, тому їхній якісний склад варіюється: *Вроде никаких геройских поступков Андрей Болконский не совершает. Да и более того, постоянно страдает, сомневается* (газ.); *Він уже з місяць серйозно не працював. Та й усе, що досі зроблене, маловартісне порівняно з його новим задумом* (В. Дрозд); *Думаю, що в нехитрій цій музиці нервовий наш вік шукає для себе заспокоєнь. Та й раніш люди в ній щось для себе знаходили* (О. Гончар). У наведених прикладах між частинами, поєднаними за допомогою приєднання, встановлюються приєднувальні відношення, формально виражені сполучником, і разом вони складають єдину структурну і комунікативну одиницю. Українська лінгвістична думка сьогодні презентує обґрунтований слівно-морфемний статус сполучників: К. Г. Городенська визначає їхні граматичні (формально-синтаксичну та семантико-синтаксичну) функції, пропонує уточнену формально-синтаксичну диференціацію сполучників, виокремлює семантичні групи сполучників сурядності, підрядності, сурядності-підрядності та підрядності-сурядності, розмежовує сполучникові спеціалізовані й транспозиційні реалізації семантико-синтаксичних відношень у складнопідрядних і складносурядних реченнях, простежує нові явища у функціонально-стильовому використанні сполучників різних семантичних груп [4]. Проте в шкільних граматиках та виданнях для вищих закладів освіти пропонується традиційний підхід до сполучникового зв'язку.

Приєднувальні конструкції з аналітичними сполучниками, які підсилюють значення додаткового повідомлення, зауваження, оцінного судження цих речень, маркують у мовленні імпліцитне ствердження: *Не зря ли приехали-то? Да еще с узлами, с чемоданами* (А. Коптяева); *На коррупции поймать очень тяжело – следствие затянется на годы. Да и не всегда это удается доказать* (КП, 9–6 июня 2011 г.); *Ці два вовки, Луджі Гріті й Скендер-челебія, видно, уже неспроможні проковтнути здобич, яку хапають по всій імперії. Ще й*

третій їм потрібен (П. Загребельний); *Я мала доволі часу, щоб спізнати і турецьку, й арабську, – сказала Хуррем. – Та й перську* (П. Загребельний). Приєднані одиниці мають здебільшого структуру простого чи складного речень і слугують додатковим повідомленням до основного речення, засобом оцінки, суб'єктивного ставлення до описуваних подій, явищ суспільного життя: *Что мне говоритъ. Я его знаю. Притом у меня сегодня голова болит* (І. Тургенєв); *Признаюся, я не вірю в реальність їхніх підозр. Та й усі інші аналізи заперечують можливість такого діагнозу* (Ю. Мушкетик). Вони мають стверджувальну модальність та своєрідний завершально-логічний та емоційно-експресивний стилістичний потенціал, через актуалізацію спонукають читача до асоціацій, роздумів, аналізу, полеміки тощо.

Російські та українські науковці до засобів приєднання зараховують сполучники сурядності в приєднувальному значенні, сполучники підрядності та сполучні займенниково-прислівникові слова також з приєднувальним значенням, частки, здатні перебирати на себе приєднувальне значення, вставні слова, коли приєднані речення мають спільну семантику додаткового повідомлення, на яку нашаровуються додаткові значеннєві відтінки: *Встреча со Шнуровым состоялась в пабе. Не помню название. Но я три месяца жила в Лондоне, и атмосфера вокруг была до боли знакомая, как дома* (І. Денежкіна); *Ночі стали неприродно довгими. І все-таки ночами люди почувались краще* (О. Гончар); *Помираючи, він ще чогось кпить. І се страшно* (Ю. Мушкетик); *Надвечір надівши стареньке плаття, аж до собору пішла – так безцільно. Хоча не зовсім і безцільно, коли бути відвертою до кінця* (О. Гончар); *Мабуть, людині не можна відриватися від рідного берега. Й не тільки через те, що тоді її нікому провідати* (Ю. Мушкетик). Здебільшого дослідники орієнтуються на зміст приєднаної частини, на приєднання, тобто складання в процесі мовлення окремих речень на основі асоціативних зв'язків, проте чіткої класифікації граматичних засобів приєднувального зв'язку немає.

Приєднані одиниці не лише пояснюють, але й указують на обґрунтування причини того, про що йшлося раніше (*Він теперика десь в Расеї, а жінка його до батька вернулася. Того й стоїть хутір пустою* (В. Лис)), нерідко прикріплені компоненти пояснюють основну

думку, додаючи до неї що-небудь нове або підсумовують, виражають наслідок, припушення, що пов'язане з оцінкою *Только ежик густых черных волос... и такие же смоляные брови... Да вот еще эти вертикальные черточки в углах рта* (Д. Рубіна). Приєднувальні конструкції з граматично вираженим засобом зв'язку містять у приєднуваній частині нову, цікаву чи несподівану інформацію, інтонаційне виокремлення якої миттєво привертає увагу читача і віддзеркалює позицію автора до описуваної події.

Для всіх структурних різновидів приєднувальних конструкцій, у яких роль скрипів виконують вставні слова, частки, прислівники, спільною є семантика додаткового повідомлення, на яку нашаровуються різні значеннєві відтінки *Страшно признаться, но я хочу, чтоб этот человек знал, что она мне как песня... И, должно быть, последняя* (Пог.); *Присмотритесь, выберите себе дело по вкусу, и я обещаю учесть ваши склонности. Кстати, этих склонностей пока мы не знаем* (С. Антонов); *Вони однаково легко люблять і вбивають. До того ж володіють звірячим чуттям* (П. Загребельний). Кожен зі сполучних засобів по-своєму у виразній функції приєднуваних речень: указує на джерело повідомлення, автора (*У новелістиці, напевно, згадана королева (фабула. – І. 3.) таки всевладно посідає свій трон. Принаймні, це класично довів Василь Стефаник* (Літературна Україна, 02.03.2006, с. 6)); доповнює, коментує зміст базового речення (*Не сказав би, що ми приятелювали, але, здається, відчували взаємну прихильність чи навіть симпатію. Принаймні, про себе можу це з усією певністю стверджувати* (Літературна Україна, 09.03.2006, с. 7)); містить додаткові повідомлення з відтінком протиставлення (*Колись так само заповідали всезагальне очищення безстрашно молодий Іскандер, таємничо-похмурий Чингісхан, кривавий Тимур, слідом за ними османські султани, імператор Карл. Щоправда, Карл, вичерпаний тривалою боротьбою, поступився престолом своєму синові Філіпу, а сам пішов у монастир»* (П. Загребельний)). Приєднувальні конструкції, які допомагають створити повне, інформативно вичерпне повідомлення, відбивають думки автора чи персонажа, відтворюють процес мислення зі значною кількістю смислових та модальних відтінків є ідентифікаторами внутрішнього, імплікованого ствердження.

Таким чином, як в українській, так і в російській лінгвістиці приєднування пов'язується з доповненням, розвитком висловленої раніше думки, висвітленням її з нового боку, поширенням її якимись подробицями, поясненнями. Конструкції з ним можуть виражатися синтаксичними одиницями різного ступеня складності, мати дистантне розташування частин, формально виражені власні засоби поєднання, поширюються в тих самих функціональних стилях з однаковою метою. Міжмовна подібність цих конструкцій, що простежується в різних аспектах, очевидно, є не випадковою і може розглядатися як доказ загальної тенденції в розвитку синтаксичних підсистем різних споріднених мов, яку можна визначити як тенденцію до демократизації мови. Через досить широке використання не тільки цей тип зв'язку, а й його граматичні показники потребують ґрунтовного дослідження в споріднених мовах, а також висвітлення в академічних та шкільних граматиках.

Список використаних джерел

1. *Бабайцева В. В.* Синтаксический статус присоединенных компонентов / В. В. Бабайцева // Русский язык в школе. – 2011. – № 5. – С. 71–77.
2. *Бурак Л. И.* Присоединение и его дифференциальные признаки / Л. И. Бурак // Русский язык: Межведомственный сборник. – Минск, 1988. – Вып. 8. – С. 60–70.
3. *Валгина Н. С.* Синтаксис современного русского языка / Н. С. Валгина. – Москва : Агар, 2000. – 416 с.
4. *Городенська К. Г.* Сполучники української літературної мови / К. Г. Городенська. – К., Інститут української мови: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. – 208 с.
5. *Гуйванюк Н. В.* Формально-семантичні співвідношення в системі синтаксичних одиниць / Н. В. Гуйванюк. – Чернівці, 1999. – 336 с.
6. *Гурко О.* Приєднувальні конструкції як засіб імплікування ствердження / О. Гурко // Рідний край. – 2014. – № 2 (31). – С. 117–119.
7. *Звягіна Г. О.* Статус приєднувальних конструкцій у художньому мовленні Григора Тютюнника / Г. О. Звягіна // Актуальні проблеми прикладної лінгвістики: вип. 1: [зб. наук. праць]. – Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2014. – С. 173–178.

8. Кобзев П. В. Присоединительные конструкции как разновидность неполных предложений / П. В. Кобзев // Вопросы теории и методики преподавания русского языка. Уч. зап. ЛГПИ. Л., 1965. – Т. 258. – С. 55–74.

9. Ломов А. М. Словарь-справочник по синтаксису современного русского языка / А. М. Ломов. – Москва : АСТ: Восток – Запад, 2007. – 416 с.

10. Ринберг В. Л. Конструкции связного текста в современном русском языке / В. Л. Ринберг. – Львов, 1987. – 168 с.

11. Севрюгина Е. В. Способы грамматического и пунктуационного выражения присоединительной связи / Е. В. Севрюгина // Коммуникативные компетенции – С. 160–164 <https://cyberleninka.ru/article/n/sposoby-grammaticheskogo-i-punktuatsionnogo-vyrazheniya-prisoedinitelnoy-svyazi/viewer>

12. Сербина Т. Г. Диференціація приєднувальних та парцельованих конструкцій в історичному екскурсі / Т. Г. Сербина // Наукові записки. Серія “Філологічна” вип. 10. – С. 124–133.

13. Сидорова Е. Г. Присоединительные конструкции в системе современного русского языка / Е. Г. Сидорова // Функционирование русского языка: Вестн. Волгогр. гос. ун-та. Сер. 2. Языкозн. – 2012. – № 2 (16). – С. 57–62.

14. Турсунов Б. Н. Присоединение как особый тип синтаксической связи : автореф. дис. ... д-ра филол. наук / Б. Н. Турсунов. – СПб, 1993. – 36 с.

15. Українська мова: енциклопедія / [ред.- упоряд. В. М. Русанівський, О. О. Тараненко (співголови), М. П. Зяблюк та ін. – [2-е вид. випр. і доп.]. – Київ : Українська енциклопедія, 2004. – 824 с.

16. Шафиро М. Е. Некоторые особенности словорасположения и структуры конструкций с присоединительной связью / М. Е. Шафиро // Вопросы русского языкознания. – Саратов, 1961. – С. 109–126.

References

1. Babaitseva, V. V. (2011). Sintaksicheskiy status prisoedinennykh komponentov [Syntactic status of the added components]. *Russkij jazyk v shkole-Russian is at school*. 5, 71-77. [In Russian].

2. Burak, L. I. Prisoedinenie i ego differencialnye priznaki [Joining and his differential signs]. *Russkii iazyk: Mezhvedomstvennyi sbornik-Russian: Interdepartmental collection*. Minsk, 8, 60-70. [In Russian].

3. Valgina, N. S. (2000). Sintaksis sovremennogo russkogo jazyka [Syntax of modern Russian]. Moscow: Agar, 416 p. [in Russian].

4. Horodenska, K. H. (2010). Spoluchnyky ukraïnskoï literaturnoi movy [Unions of literary Ukrainian]. Kyiv: Vydavnychiy dim Dmytra Buraho. 208. [In Ukrainian].

5. Huivaniuk, N. V. (1999). Formalno-semantychni spivvidnoshennia v systemi syntaksychnykh odynyts [Formally-semantic correlations are in the system of syntactic units]. Chernivtsi, 336. [In Ukrainian].

6. Hurko, O. (2014). Pryiednuvalni konstruktсии yak zasib implikuvannia stverdzhennia [Joining constructions as means of expressions statement]. *Ridnyi krai-Native edge*. 2 (31), 117-119. [In Ukrainian].

7. Zviahina, H. O. (2014). Status pryiednuvalnykh konstruktсии u khudozhnomu movlenni Hryhora Tiutiunnyka [Status of joining constructions is in the artistic broadcasting of Hryhir Tiutiunnyk]. *Aktualni problemy prykladnoi linhvistyky-Issues of the day of the applied linguistics*. Odesa, 1, 173-178. [In Ukrainian].

8. Kobzev, P. V. (1965). Prisoedinitelnye konstrukcii kak raznovidnost nepolnykh predlozhenij [Joining constructions as variety of incomplete suggestions]. *Uch. zap. LGPI.-Questions of theory and methodology of teaching of Russian*. L., 258. 55-74. [In Russian].

9. Lomov, A. M. (2007). Slovar-spravochnik po sintaksisu sovremennogo russkogo iazyka [Reference Dictionary-book on the syntax of modern Russian]. Moscow, AST: Vostok-Zapad, 416. [In Russian].

10. Rinberg, V. L. (1987). Konstrukcii svjaznogo teksta v sovremennom russkom jazyke [Constructions of coherent text in modern Russian language]. Lviv, 168 p. [In Russian].

11. Sevriugina, E. V. Sposoby grammaticeskogo i punktuacionnogo vyrazheniia prisoedinitelnoi svyazi [Methods of grammatical and punctuation expression of joining connection]. Retrieved from <https://cyberleninka.ru/article/n/sposoby-grammaticeskogo-i-punktuatsionnogo-vyrazheniya-prisoedinitelnoy-svyazi/viewer> [In Russian].

12. Serbina, T. G. Diferenciacija priednuvalnih ta parcelovanih konstrukcij v istorichnomu ekskursi [Differentiation of joining and parceling constructions is in historical digression]. *Naukovi zapiski. Serija "Filologichna"-Scientific messages. Series are "Philological"*. 10, 124-133. [In Ukrainian].

13. Sidorova, E. G. (2012). Prisoedinitelnye konstrukcii v sisteme sovremennogo russkogo jazyka [Joining constructions are in the system of modern Russian]. *Funkcionirovanie russkogo jazyka: Vestn. Volgogr. gos. un-ta. Ser. 2. Jazykoznanstvo-Functioning of Russian: Announcer Volgograd state university. Series. 2. Linguistics*. 2 (16), 57-62. [In Russian].

14. Tursunov, B. N. (1993). Prisoedinenie kak osobyj tip sintaksicheskoy svyazi [Joining as special type of syntactic connection]. St. Petersburg, 36 p. [In Russian].

15. Ukrainska mova: entsyklopediia [Ukrainian: encyclopaedia]. Kyiv, Ukraine: Ukrainska entsyklopediia, 2004. 824. [In Ukrainian].

16. Shafiro, M. E. (1961). Nekotorye osobennosti slovoraspolzhenija i struk-

туры конструкций s prisoedinitelnoj svjazju [Some features of word-orders and structures of constructions with joining connection]. *Voprosy russkogo jazykoznanija-Questions of Russian linguistics*. Saratov, 109-126. [In Russian].

Стаття надійшла до редакції 10.04.2020 р.

Halyna Kotsiubovska,

Candidate of Philology, associate professor, ORCID 0000-0003-3298-8060,
National Metallurgical Academy of Ukraine

4, Gagarina Ave., Dnipro, 49600, Ukraine

e-mail: bga0201@ukr.net

**Structural and Communicative Features of Coordinating Structures
as a Language Universal**

The article presents analysis of formally-grammatical and semantic nature of syntactic units, semantic and structural organization of text as single unit of higher order that is one of pressing questions of modern linguistic science. In particular, syntactic and semantic connection and facilities of its expression are studied on interphrase and interindentation level. The article contains an attempts to identify common to Ukrainian and Russian linguistics approaches to studying the phenomenon of coordinating. The article deals with the interpretation of coordinating as one of the types of syntactic connection and its differentiation with parceling.

Elements that the article contains complement and develop opinion expressed earlier, lights up it from a new side and has for an object to spread some details, explanations. The most expressive and identical for the East Slavonic languages features of constructions with this type of connection are analyzed. Among the signs of coordinating, the elements to be joined are singled out in the form of the final components of a dialogical unity, repetitions of lexical and syntactical components of the statement, and remote location. The specificity of one of the structural types of constructions with coordinating that has its own formal coordinating indicators, is investigated. The analysis of qualitative composition of means of grammatical expression of this connection is made.

An attempt to solve the problem of the joining not on the basis of separate theoretical positions that answer the features of concrete language, comes true, on the supervisions got as a result of research of the problem on material of different languages. Research of joining constructions in a comparatively-language plan is positioned in-process as fruitful and perspective, as these constructions in an inter-

lingual aspect have a row of general signs foremost structural. Interlingual similarity of these constructions that is traced in different aspects obviously, is non-random and can be examined as proof of general tendency in development of syntactic subsystems of different family languages, that can be defined as a tendency to democratization of language.

Keywords: coordinating, syntactic connection, grammatical means of connection, coordinating conjunctions, semantics of coordinating units.